

Plats och tid	Irsta församlingshem 18:00-19:30
Närvarande ledamöter	Namn Karin Vikland, Anneli Magnusson, Karin Saari, Åke Gustavsson, Tom Lönnholm- avvek efter § 158 och Linda Wagerman- Grönberg -kaplan
Närvarande ersättare	Namn Börje Lind, Leif Englund, Heleena Grevesmühl
Övriga närvarande särskilt kallade	Fredrik Lindblom (blev tyvärr sjuk)

Mötets öppnande

§ 151

Ordföranden hälsar ledamöter och ersättare välkomna, Linda läser ur Bönboken en bön från alla själars dag.

Upprop

§ 152

Frånvarande: Marianne Eriksson- Kronman och Fredrik Lindblom

Val av justerare

§ 153

Församlingrådet valde Åke Gustavsson att justera mötets protokoll.

Rapport från Fredrik**angående renoveringen****av Irstakyrka**

§ 154

Karin Vikland läste upp mail från Fredrik om läget angående renoveringen och svårigheterna kring detta. Se bilaga.

Föregående protokoll

§ 155 Godkändes och lades till handlingarna

Utvärdering**Allhelgonahelgen****i våra kyrkor**

§ 156

Irsta- Cronstedts kapell hölls öppet av Åke och Börje under fredagen 50 besökare, mycket uppskattat. Utvärdering – vi förlänger öppettiderna till 15-18 nästa år. Förslag att vi både har Irstakyrka och kapellet öppna 2024.

Björksta kyrka hölls öppen på lördagen 68 besökare.

Vi hade 5 minnesgudstjänster under Allhelgonahelgen!

Vad händer framöver-**jul och nyår**

§ 157

2/12 julmarknad i Kärrobo- kyrkan öppen 10-15, 13:30 gudstjänst med Linda W-G, Pia Degreús, Tomasdraget och Mikael Wretholm.

10/12 Björksta- Lucia med Christingle 17.00, Barnkörererna och Kören Kören

17/12 18:00 Musikgudstjänst i Ängsö I stearinljusens vackra sken.

24/12 9:30 Björksta-Samling kring krubban,

11:00 Kungsåra- Julbön,

23:30 Irsta församlingshem- Midnattsmässa

25/12 6:00 Julotta i Kärrobo, 8:00- Julotta i Ängsö

31/12 15.00 Nyårsbön i Ängsö

1/1 15.00 Nyårsmässa Kärrobo

6/1 Musikgudstjänst i Björksta

Församlingskollekt**2024**

§ 158

1/1 Ängsö Nyårsbön- Bårtäcke,
1/1 Nyårsmässa ACT,
17/2 Leombo och Tanzania,
2/3 Rikskollekt till ACT

Insamlingen till Bårtäcken har hittills genererat 6193 kronor till Ängsö och 6822 kronor till Kärrobo.

		
Ordf	Just	Sekr

Stängda kyrkor**januari-Påsk**

§ 159

Våra medeltidskyrkor kommer att vara stängda från januari till Påsk, begravningar undantagna. Kärbo kyrka kommer att vara öppen för mässa/ Gudstjänst fredag och lördag var fjortonde dag. Irsta församlingshem har mässa för små och stora som vanligt.

Björkstakyrka

§ 160

Orgeln i Björksta kyrka har blivit angripen av något. Prover har tagits för att besluta vad som behöver göras, därför är kyrkan stängd under vinterstängningen och Kärbo kyrka öppen istället.

Övriga frågor

§ 161

Ingen från oss kunde tyvärr delta på Presidiet denna gång. Karin Tossavainen rapporterade att det handlade om stängningen av kyrkorna i vinter samt att det är svårt med rekryteringar.

Årets konfirmander är 240 i östra området!

Kyrkappen är inaktuell, eventuellt beror det på webbmenyn, Pia ska undersöka saken.

Karin Saari rapporterade från mötet med Västerås kristna råd. Pingst 2025 firas 100-årsjubileum för ekumeniken

Heleena och Åke informerar om Loppis+ Våfflor 18/2 i Irsta församlingshem. De raggar folk som kan hjälpa till med våffelgräddning mm, via stick- caféet och soppluncherna.

Nästa möte

§ 162

Nästa möte blir 13/2-2024 i Irsta församlingshem klockan 18-20:00

Avslutning

§ 163

Ordförande tackar för mötet och vi skiljs åt. Några av oss deltar i Mässan med konfirmanderna som avslut.

Bilaga § 154

Gör ett litet försök att sammanfatta läget beträffande Irsta Kyrka.

Arbetena som avser sanering av golvkonstruktionen från 1970 är att betrakta som avslutade:

- Det påträffades inget illaluktande impregnerat virke i golvkonstruktionen som luftmätningen tidigare visat på.
- Isoleringen mellan konstruktionens reglar luktade däremot väldigt illa och vi vet att det vid den tiden förekom isoleringsmaterial på marknaden som behandlats med liknande kemikalier som impregnerat virke i tron på att det bättre skulle tåla fuktiga miljöer. Lukten som funnits i kyrkorummet kom från isoleringen. All sådan isolering är nu bortrivna i kyrkorummet.
- Betongytorna under konstruktionen är gjutna 1970. Vi har tagit hål i betongplattan på ett par ställen och kan konstatera att betongen är gjuten direkt mot jord utan fuktbrytande gruslager under vilket gör att den konstant är något fuktig (inte blöt). Jorden under bär en tydlig lukt av jordbakterier vilket också kan ha påverkat isoleringen.
- Vid återställandet kommer det - med ett för ändamålet utformat golvkonstruktionsystem – skapas en luftspalt direkt ovanför betongytan. Luftspalten kommer ventilarens mekansikt med en fläkt i syfte att dels hålla betongen torr (mindre fuktig) samt dels ventilerar ut eventuell kvarvarande luft som kontaminerat betongen.
- Betongytorna under orgeln är äldre – härstammar från renoveringen redan 1905 – och var inte belagt med isolering. Det gör att vi inte behöver flytta på orgeln.
- Bidragsmedelen för saneringen fanns egentligen bara tillgängliga t.o.m. 2023. Vi har nu fått detta förlängt till 2024.

Tillgänglighetsanpassning

- Ett separat tillstånd finns som ni vet för att tillgänglighetsskäl höja golvet nivå till samma som koret, tornrummet och sidovapenhuset. Hela den nya golvnivån förses med trägolv och i mittgången en gångmatta.

Ny läktare med verksamhetslokal

- Efter upprepade samråd med länsstyrelsen och detaljrevidering av förslaget till ny läktare med underliggande verksamhetslokal tvingades vi konstatera att vi aldrig skulle nå i mål med detta i tid för att kunna inarbeta detta i återställandet golvsaneringen. Om detta ändå skulle komma att utföras i framtiden kommer det sammantaget innebära en merkostnad på minst en miljon i uteblivna samordningsvinster – därav att vi verkligen försökt kämpa för detta.
- Argumenten mot de första förslagen var att de på olika sätt fysiskt riskerade påverka eller skymma viktiga kulturhistoriska värden. Dessa synpunkter kunde vi åtminstone till viss del förstå. När vi i efterföljande förslag justerat detta blev istället huvudargumentet att en ny läktare negativt skulle påverka helhetsupplevelsen av kyrkorummets kulturhistoriska värden – vilket är nästintill omöjligt att bemöta då det innebär att man inte är beredd att acceptera någon form av förändring alls. Givetvis påverka alla typer av förändringar – sen väljer man om man ser dessa som negativa eller som naturliga årsringar av sin tid som kännetecknar de flesta kyrkors utveckling genom århundradena
- OM vi ska ta detta vidare måste vi:
 - investera i storleksordningen 100 000 kr till i att ta fram ett komplett underlag för en skarp tillståndsansökan,
 - sannolikt med räkna med ett avslag med samma argument som vid samrådet
 - Ta ärendet vidare till förvaltningsrätten.

Ny tillgänglig toalett

- När vi tvingades konstatera att vi inte i tid skulle kunna nå i mål med frågan om en läktare med verksamhetslokal begärde vi samråd om möjligheten att i alla fall i nuläget uppföra den

tilltänkta toaletten i samband med återställandet av golvet. Svaret på det samrådet blev tyvärr att de inte kan ta ställning till frågan om toaletten som en enskild fråga då de vet att den ingår i ett större sammanhang. GOD NATT!

Värmesystem

- Parallellt med ovanstående frågor har vi också arbetet med utformningen av det nya värmesystemet (specialvariant av luft-luftvärmepumpar. Vi har dock inte kunnat ta ställning till alla detaljer i det förrän vi vetat hur frågan om läktaren utvecklade sig.
- En avgörande fråga för denna utformning av har varit om de kan acceptera ett större galler (givetvis estetiskantikvariskt väl utförmat) i fasaden på det väster om sakristian vidbyggda f.d. pannrummet. Vi upplevde oss fått positiva signaler om detta som tyvärr även de vändes till att även detta plötsligt var omöjligt.
- I sent skede valde de också att koppla ihop frågan om värmesystemet med det pågående försöket i Kungsåra Kyrka som formellt ännu inte utvärderats färdigt. De klargjorde då att de inte skulle komma att lämna tillstånd för någon luft-luftvärmeanläggning i någon kyrka innan detta är klart (efter vintern 2+23/-24). GOD NATT IGEN!
- Det ända vi kan därför kan göra om detta är att i den nya golvkonstruktionen förbereda med en flexibel kanalisation för ett nytt värmesystem.

Golvläggning

- För att kanalisationen för framtida värmesystem ska vara åtkomlig för installationen i nästa skede utan att alla bänkar måste plockas bort igen behövde den planerade och tillståndsgivna lägningsriktningen på trägolvet i vissa detaljer justeras.
 - Mittgångens trägolv (under gångmattan) läggs i kyrkorummets längdriktning
 - Bänkkvarterns trägolv läggs som tidigare i bänkarnas riktning.
 - Längst ut mot långsidornas ytterväggar läggs två brädor på längden (s.k. frisar)
 - Vissa brädor kommer att vara demonterbara för åtkomst av kanalisationen
- Efter att funderat 6-8 veckor på om golvet undergångmattan och frisarna närmast väggarna verkligen var acceptabla gav länsstyrelsen i mitten på oktober klartecken för detta – byggarna kunde därmed äntligen beställa både golvkonstruktionssystemet och trägolvet. Det senare ska vara under leverans i dagarna.

Tider

- Jag törs tyvärr inte lova något alls längre men kan uttrycka en from förhoppning om att kyrkorummet åter ska kunna tas i bruk lagom till påsk.

Tyvärr är det inte bara i detta projekt vi har och har haft många "turer" fram och tillbaka med länsstyrelsen. Vi bedömer att det beror på flera samspelande faktorer:

- Personalbrist hos dem. De verkar ha svängdörrar sett till personal som är tjänstlediga/utlånade och sen kommer tillbaka, eller slutar för att sen komma tillbaka efter ett halvår mm mm
- En specifik handläggare är påtagligt omständlig vilket verkar smitta av sig på hela organisationen.
- Långa handläggningstider p.g.a. beslutsvånda med ibland en månads svarstid som vi tidigare kunna få besked om direkt på plats.
- De verkar allmänt livrädda för den utveckling som Svenska Kyrkans krympande ekonomi medför i form av behovet av att använda kyrkorna till bredare verksamheter och de behov av effektivare värmesystem och möjligheter till att värma upp avgränsande ytor som de ökade energipriserna medför.
- Att även vi på fastighetsavdelningen haft i princip en tjänst konstant vakant (eller nya medarbetare under introduktion) sedan Lucia 2019 har heller inte underlättat.

Fredrik Lindblom
Fastighetsingenjör

Västerås Pastorat
Fastighetsavdelningen
Box 5
721 03 Västerås

Besöksadress: Kyrkbacksgården, Västra Kyrkogatan 10